

Broedvogelinventarisatie in de Amsterdamse Waterleidingduinen in 2001

In 2001 zijn de broedvogelinventarisaties in het zuidelijk deel van de Amsterdamse Waterleidingduinen voortgezet. Evenals de jaren 1997 t/m 2000 zijn de 5 kerngebieden geïnventariseerd volgens de BMP-methode van SOVON.

De 5 geïnventariseerde kerngebieden

- 1 Gijs Kokkieshoek, 47 ha
- 2 Boeveld-West, 28 ha
- 3 Wolfsveld-West, 35 ha
- 4 Westhoek/Haasvelderbeken, 55 ha
- 5 Hoekgatterduin, 50 ha

Medewerkers:

E. Aartse, W. Baalbergen, A. Gort, B. Heethuis, J. Jacobs, W. van Leeuwen, J. Veeffkind en S. Vos.

Verslag R.Sluys

1 Gijs Kokkieshoek

geïnventariseerd door E. Aartse

Terreinomschrijving:

Het geïnventariseerde gebied wordt in het noorden begrensd door de Halfwegeslag, in het oosten door het rijwielpad, in het zuiden door de Langevelderslag en in het westen door de Houtweg.

Het terrein heeft een oppervlakte van circa 47 ha.

Waarvan:

circa 7 ha. Duinberkenbos

circa 15 ha. duindoorn/vlierstruweel

circa 5 ha. stuifzand en stuifplekken

circa 20 ha. open duin met Duinriet, Zandzegge en Helm.

Volgens het beheersplan wordt een beperkte verstuiwing toegelaten.

Het terrein is erg geaccidenteerd. Vanaf de Langevelderberg (27 m + NAP) loopt het terrein glooiend af

naar de Langevelderslag en de Halfwegeslag.

Paden komen in het terrein niet meer voor.

De oude voerbanen zijn thans geheel dichtgegroeid.

De Rozendel is nauwelijks meer begaanbaar.

Het Natte Bos in de hoek van de Houtweg en Halfwegeslag wordt steeds natter. Waren in

voorgaande jaren in het begin van de inventarisaties soms wat natte plekken, vanaf 2000 en vooral in 2001 stond het bos voor een groot deel onder water. In 2001 heeft men op de Halfwegeslag houten plankieren aangelegd omdat het niet meer mogelijk was door de hoge waterstand de weg te belopen. Door de Mond- en Klauwzeercrisis waren de Amsterdamse Waterleidingduinen tijdelijk afgesloten. Vanaf 12 maart was het duingebied weer beperkt opengesteld doch alleen op wegen en voetpaden. Het zwerven door het open duin was verboden. Voor de inventariseerders werden op 23 maart de toegangsbeperkingen voor bepaalde gebieden zo versoepeld dat men de terreinen weer op broedvogels kon inventariseren. De inventarisatie in het open duingebied van Gijs Kokkieshoek kon zonder problemen en achterstand worden uitgevoerd. De vroege inventarisaties begin maart kwamen door de MKZ-crisis te vervallen, doch dit heeft geen merkbare invloed gehad op de inventarisatie van de vroege soorten. In totaal werd 27 uur geteld tijdens 9 bezoeken, wat neer komt op een gemiddelde bezoekduur van 3 uur.

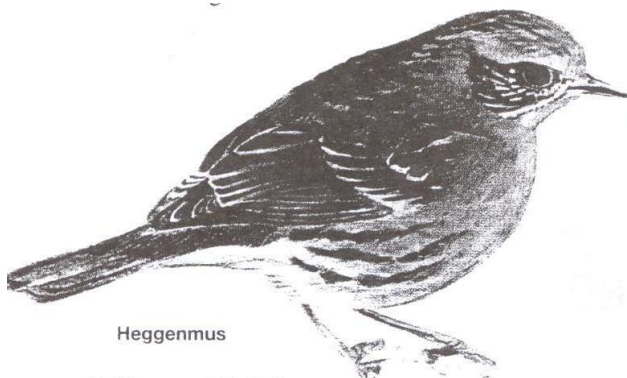
Broedvogels Gijs Kokkieshoek

SOORT	2000	2001
Houtduif	3	2
Zomertortel	2	2
Koekoek	1	1
Boomleeuwerik	3	3
Boompieper	2	2
Graspieper	6	4
Winterkoning	5	3
Heggemus	21	17
Roodborst	2	2
Nachttegaal	20	17
Gekraagde Roodstaart	2	1
Roodborsttapuit	2	1
Tapuit	0	1
Merel	9	8
Zanglijster	2	0
Sprinkhaanzanger	2	1
Braamsluiper	3	2
Grasmus	21	21
Zwartkop	2	1
Bosrietzanger	1	0
Tjiftjaf	2	2
Fitis	20	19

SOORT	2000	2001
Pimpelmees	1	0
Koolmees	2	2
Vlaamse Gaai	1	2
Ekster	3	2
Kneu	7	7
Vink	0	1
Totaal aantal soorten	26	25
Totaal aantal broedgevallen	145	124

Toelichting:

Opvallende verschuivingen in de aantallen zijn er in 2001 niet geweest. Het aantal territoria van de Nachtegaal is licht gedaald. Misschien dat de vernatting van het Natte Bos en in beperkte mate van de Rozendel hier debet aan is. Een aantal territoria was niet, zoals in voorgaande jaren bezet. Verheugend is de terugkeer van de Tapuit nabij de Helmkruidsdel. Het betreffende konijnenhol waar het paar broedde kon worden gelokaliseerd. Het paar was daar duidelijk aanwezig door zang van het mannetje balts en alarmroep. Of het broeden tot succes heeft geleid kon helaas niet worden vastgesteld.

Heggenmus

2 Boeveld-West

geïnventarieerd door W. Baalbergen en J. Veeffkind

Terreinomschrijving:

Het geïnventarieerde gebied wordt in het Noorden begrensd door het Finnlayweggetje, in het oosten

door de Houtweg en een stukje onverhard wandelpad, in het zuiden door het raster langs de Langevelderslag en in het westen door het voormalige Van Limburg Stirumkanaal. Het onderzochte gebied kan men grofweg in twee delen verdelen. Het zuidelijke deel wordt grotendeels bepaald door een vrij kaal duinenplateau met toppen van 18 m. Het noordelijke deel is begroeid met struweel. De oppervlakte bedraagt circa 28 ha. De recreatiedruk is er, mede als gevolg van de dichtbij gelegen ingang, groot.

Broedvogels Boeveld-West

SOORT	2000	2001
Houtduif	1	1
Koekoek	1	0
Zomertortel	0	1
Grote Bonte Specht	0	1
Boomleeuwerik	1	1
Boompieper	1	1
Graspieper	3	3
Winterkoning	1	3
Heggenmus	8	7
Roodborst	0	1
Gekraagde Roodstaart	0	1
Nachtegaal	10	5
Roodborsttapuit	3	2
Merel	3	4
Sprinkhaanzanger	1	3
Grasmus	14	9
Braamsluiper	0	3
Zwartkop	1	0
Tjiftjaf	1	3
Fitis	8	7
Pimpelmees	2	0
Koolmees	1	2
Vlaamse Gaai	1	1
Ekster	2	1
Zwarte Kraai	1	1
Kneu	6	7
Goudvink	1	0
Rietgors	1	1
Totaal aantal soorten	23	24
Totaal aantal broedgevallen	72	69

3 Wolfsveld-West

geïnventarieerd door B. Heethuis en J. Jacobs

Terreinomschrijving:

Het terrein ligt langs het voormalige Van Limburg Stirumkanaal. Het wordt aan de zuidzijde en de oostzijde begrensd door het Finnlayweggetje tot aan de Kop van het Ronde Vlak, en van daar naar het noorden, langs de oostzijde van het Spejndel naar de Ruigenhoeker Schulpweg. Deze is tevens de noordgrens van ons terrein. Ook de aangrenzende zandvlakte van het voormalige kanaal rekenen we tot het inventarisatiegebied. Het terrein heeft een oppervlakte van ca. 35 ha. Hierin liggen 5 dellen, nl. het Lange Vlak, Abelendel, Spejndel, Biezenvlakje en Ronde Vlak. Deze dellen bestaan grotendeels uit

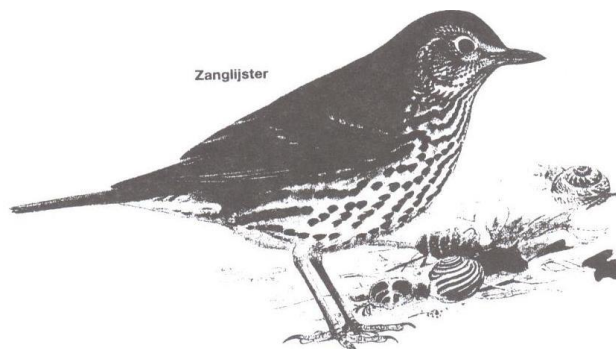
Meidoorn, Duinliguster, Berk, Ratelpopulier, Vlier en Duindoorn. Het Ronde Vlak wordt jaarlijks gedeeltelijk gemaaid en staat 's winters voor een deel onder water.

Broedvogels Wolfsveld- West

SOORT	2000	2001
Kleine Plevier	1	1
Houtduif	2	2
Zomertortel	1	1
Koekoek	1	1
Boomleeuwerik	1	1
Graspieper	3	2
Winterkoning	6	7
Heggemus	16	12
Roodborst	0	1
Nachtegaal	12	14
Roodborsttapuit	3	3
Merel	5	6
Zanglijster	1	0
Sprinkhaanzanger	1	1
Braamsluiper	2	2
Grasmus	17	17
Tjiftjaf	3	4
Fitis	14	16
Pimpelmees	2	2
Koolmees	3	4
Vlaamse Gaai	1	1
Ekster	3	2
Zwarte Kraai	1	0
Kneu	6	4
Rietgors	1	2
Totaal aantal soorten	24	23
Totaal aantal broedgevallen	106	106

Voor 1995 was het voormalige Van Limburg Stirumkanaal de westelijke grens van ons kavel. Na demping van het kanaal hebben we de ontstane zandvlakte als mogelijk broedgebied in onze inventarisaties meegenomen. De Kleine Plevier die vorig jaar voor het eerst op de zandvlakte broedde, is een blijvertje gebleken. Op nagenoeg dezelfde plaats als vorig jaar hebben zij weer gebroed. De Zanglijster van vorig jaar heeft het dit jaar af laten weten. Ook de Zwarte Kraai is uit ons kavel verdwenen. We vermoeden dat het paartje, dat zich regelmatig laat zien, naast het terrein op het Boeveld broedt, en dat het Wolfsveld tot het territorium behoort. Wat betreft de overige soorten zijn er vergeleken met 2000 weinig veranderingen te melden. De enige uitzondering is de Heggemus. Deze ging terug van 16 naar 12 broedparen. Een

mogelijke verklaring is dat we deze vroege soort gedeeltelijk gemist hebben, omdat we in de maand maart niet in het terrein mochten komen vanwege de MKZ-crisis. Wat betreft de vernatting van het terrein zet de Rietgors de trend. Na enige jaren van telkens één broedgeval, waren er dit jaar voor het eerst 2 broedparen. Het totale aantal broedsels was dit jaar met 106 exact gelijk aan vorig jaar.

4 Westhoek/Haasvelderbeken

geïventariseerd door A. Gort en W. van Leeuwen

Terreinomschrijving: Het terrein wordt in het noorden begrensd door de Nieuwe Haasvelderweg, in het oosten door de slag van de Westhoek, in het zuiden door de Starrenbroekerweg en in het westen door de Haasvelder Klugweg. Het terrein is niet sterk geaccidenteerd. De Trapjesberg is met ruim 16 meter + NAP de hoogste duintop. Een gebied met historie is de omgeving van het Haasveld. Hier was vroeger een landbouwvestiging waarvan de sporen in de vorm van oude teelthoeken en weiljes nog aanwezig zijn. Deze gebieden liggen laag en zijn in het voorjaar knap drassig. De vlakke gedeelten zoals de Lange Velletjes en Het Haasveld worden nu regelmatig gemaaid om verruiging tegen te gaan. De Ruigthoek wordt begraasd door de rammen uit de kudde schapen. Het terrein, 55 ha., telt verschillende Pannen en Dellen nl. Pan van de Heiweg, Berkenpan, Kattendel, Ligusterdel, Pan van Janus en de Wilgenpoot. In deze gebieden zitten de boomnest- en holenbroeders. Het is een heel sterk struweelgebied en rijkelijk begroeid met Duin- en Meidoorn. Ook de Vogelkers gedijt goed. Het terrein is rijk aan vogels, waarvan de aantallen vrij stabiel blijven. Alleen de Fazant zoekt zijn vertier elders.

Doordat het terrein op verschillende plaatsen onder water stond, Ruigthoek, Haasveld, gedeelten van de Lange Velletjes en het Zuid-Westen van de Westhoek, hebben we enkele watergasten waargenomen zoals Wilde Eenden, Nijlganzen en Watersnippen. Hopelijk mogen we ze in de toekomst als broedvogels noteren

Broedvogels Westhoek en Haasvelderbeken

Soort	2000	2001
Fazant	3	2
Houtduif	1	0
Zomertortel	2	2
Koekoek	1	3
Boompieper	10	8
Graspieper	9	7
Winterkoning	11	15
Heggemus	5	4
Roodborst	3	1
Nachtegaal	13	14
Gekraagde Roodstaart	1	1
Roodborsttapuit	3	2
Merel	2	3
Zanglijster	1	1
Sprinkhaanzanger	13	12
Braamsluiper	1	1
Grasmus	28	24
Tuinfluitier	1	0
Zwartkop	1	1
Tjiftjaf	13	14
Fitis	46	43
Pimpelmees	3	2
Koolmees	9	12
Vlaamse Gaai	2	1
Vink	1	1
Kneu	1	2
Totaal aantal soorten	26	24
Totaal aantal broedgevallen	184	176

5 Hoegatterduin

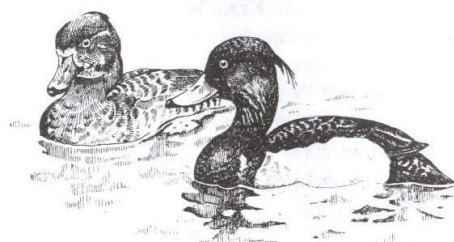
geinventariseerd door S. Vos

Terreinomschrijving:

Het onderzochte gebied is c. 50 ha groot. In het noorden en oosten wordt het terrein begrensd door de Hoegatterweg, in het zuiden door de Zilkerslag (Joppeweg) en in het westen door het Oosterkanaal. Door het gebied lopen enkele zandpaden. Het gebied kenmerkt zich door een rug van vrij kale duinen met veel stuifgaten. We vinden verspreid over het terrein enkele bosjes van voornamelijk eikehakhout zoals b.v. het Amerikaanse Bosje. Langs het Oosterkanaal vinden we enkele bosjes van de Oostenrijkse den.

Broedvogels Hoegatterduin

SOORT	2000	2001
Nijlgans	1	1
Bergeend	1	0
Wilde Eend	2	4
Kuifeend	3	3
Fazant	1	1
Meerkoet	2	3
Houtduif	5	4
Koekoek	1	1
Bosuil	1	0
Groene Specht	2	2
Grote Bonte Specht	3	2
Boomleeuwerik	1	1
Boompieper	9	8
Winterkoning	12	9
Heggemus	7	8
Roodborst	6	6
Nachtegaal	11	12
Gekraagde Roodstaart	8	9
Roodborsttapuit	2	2
Tapuit	1	0
Merel	6	8
Zanglijster	2	3
Sprinkhaanzanger	1	3
Grasmus	13	15
Tuinfluitier	1	2
Zwartkop	1	2
Tjiftjaf	3	5
Fitis	33	33
Staartmees	3	2
Kuifmees	0	1
Pimpelmees	10	10
Koolmees	20	20
Wielewaal	1	1
Vlaamse Gaai	3	3
Ekster	3	3
Zwarte Kraai	2	2
Vink	3	3
Kneu	2	2
Goudvink	0	1
Totaal aantal soorten	37	36
Totaal aantal broedgevallen	186	195

Kuifeend

Broedvogels van de 5 kavels in 2001

Soort/Aantal	Gijs Kokkies- hoek	Boeveld- West	Wolfsveld- West	Westhoek- Haasvelderbeken	Hoekgat- terduin	Totaal
Nijlgans					1	1
Wilde Eend					4	4
Kuifeend					3	3
Fazant				2	1	3
Meerkoet					3	3
Kleine Plevier			1			1
Houtduif	2	1	2		4	9
Zomertortel	2	1	1	2		6
Koekoek	1		1	3	1	6
Groene Specht					2	2
Grote Bonte Specht		1			2	3
Boomleeuwerik	3	1	1		1	6
Boompieper	2	1		8	8	19
Graspieper	4	3	2	7		16
Winterkoning	3	3	7	15	9	37
Heggemus	17	7	12	4	8	48
Roodborst	2	1	1	1	6	11
Nachtegaal	17	5	14	14	12	62
Gekraagde Roodstaart	1	1		1	9	12
Roodborsttapuit	1	2	3	2	2	10
Tapuit	1					1
Merel	8	4	6	3	8	29
Zanglijster				1	3	4
Sprinkhaanzanger	1	3	1	12	3	20
Braamsluiper	2	3	2	1		8
Grasmus	21	9	17	24	15	86
Tuinfluit					2	2
Zwartkop	1			1	2	4
Tjiftjaf	2	3	4	14	5	28
Fitis	19	7	16	43	33	118
Staartmees					2	2
Kuifmees					1	1
Pimpelmees			2	2	10	14
Koolmees	2	2	4	12	20	40
Wielewaal					1	1
Vlaamse Gaai	2	1	1	1	3	8
Ekster	2	1	2		3	8
Zwarte Kraai		1			2	3
Vink	1			1	3	5
Kneu	7	7	4	2	2	22
Goudvink					1	1
Rietgors		1	2			3
Totaal aantal soorten	25	24	23	24	36	42
Totaal aantal broedgevallen	124	93	106	176	195	670

